

"El Torreó"

GREHIC

www.grehic.org

GRUP DE RECERQUES HISTÒRIQUES DE CASTELLDEFELS

Butlletí Informatiu N° 49

Abril • Maig • Juny 2016

INDEX

- Editorial 1
- Llibre virtual 2
- Notícies del GREHIC 3
- Acosta't al GREHIC 4

LLIBRES I REVISTA DE TOTS

El segon trimestre de cada any proporciona la satisfacció de participar en una gran festa de germanor amb cultura. La diada de Sant Jordi esdevé per als membres del GREHIC una jornada de trobada. No només al voltant de la taula que s'instal·la a la plaça de l'Església es troben els socis, sinó que l'entusiasme de la gent interessada en la cultura local envolten el lloc en què es mostren i ofereixen els nostres llibres.

El 2016, aquesta fita assenyalada del calendari ha tingut un preàmbul molt interessant. Unes setmanes abans de la data emblemàtica del 23 d'abril, es presentava a la biblioteca Ramon Fernández Jurado el títol amb què tan satisfactòriament ens ha sorprès Alfonso López Borgoño.

El seu llibre, *Las brigadas internacionales en Castelldefels*, va despertar gran interès i, en conseqüència, a l'acte en què es donava oficialment a conèixer assistiren molts simpatitzants de la tasca de recuperació de la nostra història. Al primer que hem de felicitar, evidentment, és a l'autor de l'obra, però no ens podem estar de manifestar també que, com a grup de recerca històrica, sentim que també ens podem congratular.

Entre molts és que hem de fer la tasca que ens hem proposat i que recullen els estatuts de l'entitat. Quan es veu que s'aconsegueix anar traient nous exemples de treballs d'investigació, obres de diversos investigadors o divulgadors, és que creiem que anem per un bon camí.

Ara bé, cal recordar que aquest recorregut encara ens pot aportar noves visions. Us animem a caminar amb nosaltres i ho fem des de la voluntat de poder afegir al conjunt dels nostres autors els noms d'estudiants que, per exemple, des dels seus treballs de recerca de final de batxillerat, podríem donar-nos noves claus per a entendre el nostre passat.

El primer instrument per a fer cinc cèntims de les tasques dutes a terme, si és que estan relacionades amb la perspectiva d'un passat castel·ldefelenc, és aquest butlletí que anomenem El Torreó, perquè, de la mateixa manera que les altres aportacions editorials, aquesta petita contribució periòdica no és "nostra", sinó "de tots".

El Grehic

CONOCER MEJOR... CAN ROCA DE BAIX

Se ha publicado digitalmente en la web del Ayuntamiento de Castelldefels y en la dirección <http://www.canrocadebaix.com>, el estudio de Ainhoa Pancorbo Picó y Albert López Mullor sobre la intervención arqueológica que se llevó a cabo en la masia de Can Roca de Baix (en la C/ Bisbe Urquinaona, 19, junto a la Biblioteca Ramón Fernández Jurado) a finales del verano de 2008 por encargo de la Mancomunidad de Municipios del Área Metropolitana de Barcelona y a petición del Ayuntamiento de Castelldefels. Los trabajos arqueológicos realizados consistieron en la apertura de once sondeos en el subsuelo y de cuarenta y una catas en los paramentos.

El motivo del encargo era la voluntad de habilitar el inmueble por parte del Ayuntamiento. Hasta aquel momento la función de la masia había sido de Comisaría de la Policía Nacional. El presente es un estudio preliminar que deberá ser completado con los resultados que se obtengan del seguimiento arqueológico de las obras de restauración del edificio que se hagan en un futuro.

El edificio, de momento, permanece cerrado -con sus aberturas tapiadas-, para protegerlo de posibles desperfectos, a la espera del presupuesto destinado a su rehabilitación.

Se han constatado varios momentos de vida en Can Roca de Baix. Aunque puede ser anterior, se puede situar su fundación durante la

primera mitad del siglo XIII, época en que pertenecía a la familia Costa.

La siguiente etapa arquitectónica corresponde a la fundación de la torre de defensa que se alza junto al lado sur del edificio primitivo de la casa.

Consta la misma de cuatro plantas, las dos inferiores aprovechando el muro sur de la casa a la que se adosa. La planta baja estaba cubierta con una bóveda de cañón -hoy desaparecida-. Del ángulo sureste del primer piso arranca una escalera de caracol hecha de obra que conduce a los pisos superiores. Las torres de defensa sirvieron de refugio ante los ataques de los piratas berberiscos, que intensificaron su actividad en la época del reinado de Felipe II (1556/98). Posteriormente pasó por diversas fases a lo largo de los siguientes cuatro siglos y medio, hasta el momento actual.

Can Roca de Baix al 1930

NOTÍCIES DEL GREHIC

Hem rebut de Mn. Josep Maria Armesto de la Parròquia de Santa Maria de Castelldefels, l'amable donació al GREHIC d'una interessant col·lecció de "Goigs" de la seva autoria.

Des de aquí volem fer-li arribar el nostre més cordial agraiment.

Benvolguts amics:
Soc Mn. Josep M. de la Parròquia
Castelldefels
en varen donar aquestes pedres que
L'Avi d'una Senyora va trobar a la
COVA FUMADA. Desitjo que les
conservem per la nostra història
Us adjunto uns "Goigs" d'entre
tants que n'he fet.
Salutació cordial.
Mn. Josep M. Armesto Miras
Parròquia Sta Maria
Pla Església
Castelldefels

NOVETATS DE LA BIBLIOTECA

La Direcció de la BIBLIOTECA FERNÁNDEZ JURADO de Castelldefels, ens ha adreçat les següents notícies per tal de fer-les arribar a tots els nostres socis i simpatitzants:

DIMARTS 10 DE MAIG: 19 - 20.30 h

XERRADA "La literatura i el menjar: un recorregut literari amb un tast de clàssics"
a càrrec de Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes.
Cal inscripció prèvia. Sala Margarida Xirgu.

Laura Borràs

DIMARTS 13 DE MAIG: 19 - 20.30 h EL DOCUMENTAL DEL MES

El Documental del Mes estrena a sales de tot l'estat la increïble història de la primera fotoperiodista catalana i espanyola, Joana Biarnés. Una dona en un món d'homes que va vèncer els prejudicis d'una època, va triomfar en la seva professió, va conèixer i immortalitzar a grans personatges de la història i quan es podia haver convertit en llegenda, va desaparèixer.

Nascuda a Terrassa el 1935, filla del fotògraf esportiu Joan Biarnés, va començar a ajudar al seu pare al laboratori i a acompanyar-lo a les competicions

esportives que aquest cobria, fent ella també fotos que publicava. El primer cop que va trepitjar un camp de futbol va rebre l'escridassada del públic pel

simple fet que una dona havia entrat a fotografiar els jugadors. L'àrbitre del partit la va intentar fer fora -"Si vostè és una dona! -, però ella estava acreditada com a fotògraf i es va quedar, iniciant així una carrera tant fulgurant com desconeguda fins ara.

Segons Gervasio Sánchez, Premi Nacional de Fotografia del 2009, l'obra de la Joana Biarnés sembla l'obra d'una agència, no d'un sol fotògraf. Perquè la Joana va fotografiar de tot, des de la crònica social i els esports, passant per la moda o la foto fixa de cinema, per acabar immortalitzant en retrats únics i d'una proximitat impossible a dia d'avui a les principals personalitats de la cultura espanyola o visitant els anys 70: Orson Welles, Rudolf Nureyev, Jackie Kennedy o Sammy Davis Jr, per citar-ne només alguns.

La seva mirada particular i la seva gran enteresa, demostrada ja de ben jove quan va cobrir les terribles riuades del Vallès de 1962, la va portar fins a Madrid, al diari Pueblo, una de les capçaleres més importants de l'època, on va estar-s'hi més d'una dècada. Després treballaria per altres mitjans i fundaria Sincro Press, la seva pròpia agència. Gràcies al seu atreviment es va colar a la suite dels Beatles, va enganyar Roman Polanski, va ser fotògrafa de Raphael, va escollir el vestit de Massiel per Eurovisió, Clint Eastwood la va besar als llavis. I va acabar fent-se amiga de Xavier Cugat, Joan Manuel Serrat, la

Duquesa d'Alba, Fernando Rey, el Cordobés, Lola Flores i Salvador Dalí...

I quan ningú s'ho esperava va desaparèixer. Desencantada amb la professió, va marxar a Eivissa per muntar un restaurant amb el seu marit. Dues dècades després es jubila i torna a Catalunya, sense ser conscient de la força del seu llegat fotogràfic. El descobriment de la seva història i de milers de negatius que recullen la seva obra han permès que la societat en general, i el món del fotoperiodisme

en particular reconeguim aquesta pionera: la Creu de Sant Jordi, la Insignia de Oro-AiG de La Rioja o la selecció a la propera edició PhotoEspaña troben en el documental d'Òscar Moreno i Jordi Rovira Joana Biarnés, una entre tots el seu homenatge més complet. Joana Biarnés rep, així, als 80 anys l'homenatge que no havia tingut fins ara.

Gran triomfadora a la passada edició del Festival Memorimage, on va recollir tres dels quatre premis als quals competia en el certamen, Joana Biarnés, una entre tots és un retrat íntim i únic d'una dona, d'un temps i d'un país, i constitueix la recuperació d'un personatge imprescindible de la cultura espanyola del segle XX que per poc queda en l'oblit més absolut.

ACOSTA'T AL GREHIC

- SEGUIM AMB LA "S'ÒPERA" -

a càrrec de Jaume Tous

Dilluns 9 i 23 de maig de 19:00 h a 20,30 h - **TOSCA** de Giacomo Puccini

Gaudirem d'una versió cinematogràfica de Franco Zeffirelli, des de el Metropolitàn Òpera de Nova York.

